

ПРОГРАМА
факультативного курсу (гуртка)
військово – патріотичного напрямку
" Школа безпеки "

Вступ

**Не той мужній, хто лізе на небезпеку, не почувавши
страху, а той, хто може придушити найдужчий
страх і діяти, не скоряючись йому.**

К.Д. Ушинський

Найкраща помилка та, якої допускаються у навчанні.

Г.С. Сковорода

Спеціальна сесія в інтересах дітей Генеральної Асамблеї ООН у 2002 році прийняла підсумковий документ "Світ сприятливий для дітей", в якому затверджено план дій відносно створення світу, безпечного для дітей і визначено завдання щодо забезпечення права кожної дитини на життя та охорону здоров'я. Відбувається пошук шляхів щодо визначення орієнтирів людського розвитку, яки відображають гуманітарний потенціал суспільства і характеризуються відповідним рівнем освіти, тривалістю і якістю життя людей тощо.

Одним з пріоритетів системи освіти в Україні, згідно із Законом України

"Про освіту", Національною доктриною розвитку освіти в Україні, Концепцією виховання дітей і молоді в національній системі освіти, Національною програмою " Діти України", Законом України " Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні" та іншими державними нормативними документами, є формування безпечної поведінки підростаючого покоління, навичок дій в небезпечних ситуаціях різного походження, стійких мотивацій на необхідність безпечної життєдіяльності та здорового способу життя.

З метою консолідації зусиль суспільства у вирішенні проблем безпеки та виживання дітей та підлітків в умовах дії шкідливих та небезпечних факторів природного, техногенного, соціально-економічного, криміногенного і медико-біологічного характеру у 2000 році було створено Всеукраїнський громадський дитячий рух " Школа безпеки" . ВГДР " Школа безпеки" за свою 10-ти річну історію здобув чимало прихильників. Ставлячи за мету своєї діяльності формування у молоді свідомого прагнення до здорового способу життя, набуття стійких навичок безпечної поведінки в оточуючому середовищі, уміння надати допомогу в скрутних умовах, Рух здобуває повагу та авторитет у молоді.

Пояснювальна записка

Реалії сучасного життя, бажання учнів та батьків, розширення спектру завдань, що ставляться перед позашкільною освітою потребують урізноманітнення тематики гурткової роботи.

Програма факультативного курсу (гуртка) " Школа безпеки" пропонується для використання в гуртках військово – патріотичного напрямку, які ведуть вчителі предмету " Захист Вітчизни" в загальноосвітніх школах I – III ст. та позашкільних навчальних закладах.

Програма гуртка " Школа безпеки" комплексного типу, передбачає різнопланову діяльність, в т.ч. закріплення знань з шкільного курсу Захисту Вітчизни, фізичного виховання, географії, біології, основ здоров'я та здобуття практичних навичок для використання в повсякденному житті та в екстремальних умовах.

Мета гуртка: національно – патріотичне виховання підростаючого покоління, формування особистості – Патріота і громадянина, стійкої мотивації на необхідність безпечної життєдіяльності та здорового способу життя, придбання і закріплення навичок дій в небезпечних ситуаціях різного походження.

Завдання гуртка :

- оволодіння основними навичками збереження особистої та колективної безпеки, надання само- і взаємодопомоги в екстремальних ситуаціях;
- зміцнення морально – психологічного стану і фізичного розвитку вихованців,
- ознайомлення з основами рятувальної справи;
- надання базової підготовки для служби в підрозділах ЗСУ, МНС, МВС;
- виховання екологічної культури;
- активна участь у діяльності ВГДР "Школа безпеки".

Форми проведення занять: теоретичні, практичні заняття, тренування, туристські подорожі, участь у змаганнях.

Програму розраховано на два рівні навчання:

- початковий рівень (для дітей 10 – 14 років) – 2 роки; по 108 годин на рік, (2 заняття на тиждень, тривалістю 1,5 год.)
- основний рівень (для дітей 15 – 17 років) – 2 роки, по 216 годин на рік, (2 заняття на тиждень, тривалістю 3 год.)

Зміст Програми структурований за розділами:

- Військова підготовка;
- Прикладна фізична підготовка;
- Безпека життєдіяльності та цивільний захист ;
- Топографія, туризм, спортивне орієнтування.

У розділі " Військова підготовка" відпрацьовується теоретичний та практичний матеріал по предметам :

- Стрйова пiдготовка
- Вогнева пiдготовка

У роздiлi "Прикладна фiзична пiдготовка" шляхом розучування та тренування вдосконалюються :

- Загально – фiзична пiдготовка
- Гiмнастика та акробатика
- Рукопашний бiй
- Метання
- Спортивнi iгри

У розділі " Безпека життєдіяльності та цивільний захист" вивчаються та засвоюються правила та методи особистої безпеки, формується психологічна готовність до небезпеки, уміння і готовність їй протидіяти, діяти самому та організувати взаємодопомогу в екстремальних ситуаціях.

У розділі "Топографія, туризм, спортивне орієнтування" вивчаються основи топографії, техніка туризму, прийоми орієнтування , основи рятувально – пошукових робіт в природному середовищі .

Навчальні завдання вирішуються на учбових заняттях у формі комплексних та спеціалізованих уроків в класі, спортивному залі, польових умовах, спортивних змаганнях, що дозволяє вдосконалювати та розвивати у дітей свідоме прагнення до здорового образу життя, сприяє формуванню особистості – Патріота та Громадянина України.

Зміст учбово – тренувальної роботи гуртка будується на основі даної Програми, наявності матеріально-технічної бази, місцевого клімату та індивідуальних особливостей учнів. Робота по виконанню даної Програми здійснюється безперервно протягом всього періоду навчання . Також включає в себе участь в різних видах прикладних змагань, „Школи безпеки", туризму, військового багатоборства та інших і проведення навчально-тренувальних зборів та походів для удосконалення набутих знань, умінь і навичок.

Для успішної реалізації програми гуртка „Школа безпеки" необхідно налагодити тісний зв'язок з місцевими відділеннями МНС, цивільного захисту, пожежними частинами, оскільки, ці структури повинні бути в першу чергу зацікавлені в діяльності таких гуртків і без відповідної матеріально-технічної бази неможливо проводити навчання гуртківців на пожежно-прикладних дистанціях. Планувати години для проходження і навчання пожежно-прикладних дистанцій потрібно в комплексі і бажано у формі навчально-тренувальних зборів на навчальних базах відповідних відомств.

Повна реалізація мети та змісту програми можлива лише на засадах активної співпраці, партнерства всіх учасників навчально-виховного процесу, що передбачає й уможлиблює:

- особистісно-орієнтовне навчання;
- збагачення змісту емоційним, особистісно-значимим матеріалом;
- використання інтерактивних методів навчання;
- стимулювання позитивних інтелектуальних почуттів вихованців, послідовна диференціація та індивідуалізація вивчення;
- уможливлення роботи учнів з різними джерелами інформації, різними видами і типами ресурсних матеріалів;
- відпрацювання практичних дій при вивченні кожної теми;
- створення умов для активного діалогу між учасниками-партнерами навчально-виховного процесу (вихованців,

педагогів, членів сім'ї, громади), та вільного вибору вихованцями навчальних завдань і способу поведінки;

- залучення вихованців до самооцінки різних видів своєї діяльності, у тому числі й розвитку життєвих навичок;
- багатоваріантність форм різних видів діяльності вихованців;
- залучення до активної співпраці сім'ї та громади.

Навчально-тематичний план

Початковий рівень

1-й рік навчання

№ п/п	Назва розділу програми	Кількість годин		
		Всього	Теорія	Практика
1.	Військова підготовка	8	4	4
2.	Прикладна фізична підготовка	24	4	20
3.	Безпека життєдіяльності та цивільний захист	30	15	15
4.	Топографія, туризм, спортивне орієнтування	46	16	30
Разом		108	49	69

2-й рік навчання

№ п/п	Назва розділу програми	Кількість годин		
		Всього	Теорія	Практика
1.	Військова підготовка	12	4	8
2.	Прикладна фізична підготовка	24	4	20
3.	Безпека життєдіяльності та цивільний захист	30	15	15
4.	Топографія, туризм, спортивне орієнтування	42	12	30
Разом		108	35	73

Основний рівень

1-й рік навчання

№ п/п	Назва розділу програми	Кількість годин		
		Всього	Теорія	Практика
1.	Військова підготовка	51	21	30
2.	Прикладна фізична підготовка	36	6	30
3.	Безпека життєдіяльності та цивільний захист	45	15	30
4.	Топографія, туризм, спортивне орієнтування	84	24	60
Разом		216	65	151

2-й рік навчання

№ п/п	Назва розділу програми	Кількість годин		
		Всього	Теорія	Практика
1.	Військова підготовка	42	12	30
2.	Прикладна фізична підготовка	36	6	30
3.	Безпека життєдіяльності та цивільний захист	45	15	30
4.	Топографія, туризм, спортивне орієнтування	93	12	81
Разом		216	45	171

Зміст програми.

Початковий рівень.

1-й рік навчання

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки вихованців.
<p>I. Військова підготовка</p> <p><u>Стройова підготовка</u> : Поняття строю. Місце у строю. Шиккування. Повороти на місці. Рух у строю.</p> <p><u>Вогнева підготовка</u> : Заходи безпеки при поводженні із зброєю. Пневматична гвинтівка (ПГ), будова, тактико-технічні дані. Основи стрільби з пневматичної гвинтівки. Положення для стрільби. Виконання вправ з прицілювання.</p>	<p>Вихованець :</p> <p>Знає : Визначення строю, дисципліни строю. Правила шиккування, поворотів на місці. Основи руху строєм.</p> <p>Уміє : Займати своє місце в строю, приймати стройове положення, виконувати команди: " Шикуйсь", " Струнко", " Праворуч", " Ліворуч", " Кругом".</p> <p>Знає : Правила безпеки при стрільбі, складові частини стрілецької зброї, основи прицілювання.</p> <p>Уміє : Безпечно користуватися пневматичною зброєю, приймати різні положення для стрільби, виконувати прицілювання з пневматичної гвинтівки.</p>
<p>II. Прикладна фізична підготовка.</p> <p>Визначення рівня фізичної підготовленості. Розучування і тренування вправ на розвиток сили, швидкості, витривалості. Спортивні ігри.</p>	<p>Знає : Правила виконання основних фізичних вправ на розвиток сили, швидкості, витривалості. Основи правил гри в футбол, волейбол, настільний теніс.</p> <p>Уміє: Виконувати розігрівуючи, загально розвиваючи вправи, брати участь в спортивних іграх у складі команди.</p>
<p>III. Безпека життєдіяльності та цивільний захист.</p> <p>Складові здоров'я. Особиста гігієна школяра. Ситуації, небезпечні для життя і здоров'я людини. Історія, мета і завдання</p>	<p>Знає : Основи здорового способу життя. Ознаки ситуацій, небезпечних для життя і здоров'я людини. Принципи надання першої допомоги. Мету і завдання ВГДР " Школа безпеки".</p> <p>Уміє: Надавати долікарську допомогу</p>

<p>ВГДР " Школа безпеки".</p> <p>Долікарська допомога. Надання долікарської допомоги при незначних порізах, забоях, опіках.</p>	<p>при незначних порізах, забоях, опіках.</p>
<p>ІУ. Топографія, туризм, спортивне орієнтування.</p> <p>Основи орієнтування. Сторони світу. Компас. Мапа. Туристські подорожі, безпека учасників, правила поведінки. Виконання некатегорійної туристської подорожі(1 день).</p>	<p>Знає: поняття орієнтування, його зміст і особливості; правила користування компасом, мапою. Правила поведінки у подорожі, основи туристської етики.</p> <p>Уміє: орієнтуватися на місцевості, визначати своє місцезнаходження на мапі.</p> <p>Брати участь в організації бівуаку, готувати прості страви на вогнищі.</p>

2-й рік навчання

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки вихованців.
<p>І. Військова підготовка</p> <p><u>Стройова підготовка</u> : Визначення походного і стройового кроку. Рух стройовим кроком. Повороти під час руху. Рух у складі відділення.</p> <p><u>Вогнева підготовка</u> : Основи прицілювання. Прийоми визначення середньої точки попадання. Виконання початкових вправ стрільби з пневматичної гвинтівки.</p> <p>.</p>	<p>Вихованець :</p> <p>Знає : Правила шиккування, прийоми виконання поворотів під час руху. Основи руху стройовим кроком.</p> <p>Уміє : Рухатись стройовим кроком самостійно і в складі відділення, виконувати у русі команди: " Струнко", " Праворуч", " Ліворуч", " Кругом руш".</p> <p>Знає : Правила наведення зброї у ціль, поняття про середню точку попадання (СТП), прийоми коригування СТП. Умови виконання початкової вправи стрільби з ПГ.</p> <p>Уміє : Визначати СТП по 3, 4, 5 попаданням</p>

	коригувати СТП. Виконувати початкові вправи стрільби з пневматичної гвинтівки.
<p>II. Прикладна фізична підготовка.</p> <p>Тренування вправ на розвиток сили, витривалості. Основи самозахисту. Самостраховка. Підготовчі вправи. Спортивні ігри.</p>	<p>Знає : Прості правила дозування фізичного навантаження,основи самоконтролю.</p> <p>Прийоми страховки і самостраховки. Правила виконання фізичних вправ на розвиток сили,швидкості, витривалості. Основи правил гри в ручний м'яч, баскетбол, бадмінтон.</p> <p>Уміє: Виконувати страховку. Застосовувати</p> <p>прийоми групування, безпечного падіння. Брати участь в спортивних іграх у складі команди.</p>
<p>III. Безпека життєдіяльності та цивільний захист.</p> <p>Основи виживання. Оптимальні та екстремальні умови існування людини. Моделювання можливих ситуацій.</p> <p>Правила дорожнього руху для пішохода.. Дорожні знаки для пішоходів.</p> <p>Надзвичайні ситуації (НС). Характеристики НС. Протипожежна підготовка. Пожежі, небезпека пожеж, уражальні чинники різних типів пожеж. Первинні засоби пожежогасіння.</p> <p>Долікарська допомога. Поняття про кровотечі. Надання допомоги при різних видах кровотеч. Прийоми і правила використання джгута.</p>	<p>Знає : Характеристику екстремальних для людини умов, правила поведінки, основні принципи виживання. Правила поведінки на дорозі пішохода. Призначення дорожніх знаків . Типи, ознаки НС. Уражальні чинники пожеж. Правила користування первинними засобами пожежогасіння.</p> <p>Правила зупинки кровотечі, накладання пов'язки,джгута.</p> <p>Уміє: Визначати тип кровотечі. Надавати долікарську допомогу при кровотечах.</p> <p>Накладати джгут. Використовувати в якості джгута підручні засоби.</p>
IV. Топографія, туризм,	Знає: Правила орієнтування мапи,

<p>спортивне орієнтування.</p> <p>Топографічні мапи. Визначення відстані за мапою. Умовні позначки. Основи спортивного орієнтування.</p> <p>Туристське спорядження. Вузли. В'язання основних вузлів. Виживання в природному середовищі. Організація житла, укриття, харчування. Пересування в туристській подорожі. Виконання туристської подорожі I ступеню складності.</p>	<p>поняття про масштаб його типи і особливості; вимірювання відстані за мапою. Види туристського спорядження, призначення основних вузлів. Способи пересування на різному рельєфі, організації ночівлі на відкритій місцевості.</p> <p>Уміє: Орієнтуватися за мапою.</p> <p>Організовувати бівуак, ночівлю, готувати прості страви на вогнищі.</p>
---	---

Основний рівень

1-й рік навчання

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки вихованців.
<p>I. Військова підготовка</p> <p><u>Стройова підготовка</u> : Рух у складі відділення. Військове вітання. Перешиккування на місці.</p> <p><u>Вогнева підготовка</u> : Стрілецька зброя, типи, характеристики сучасної зброї. Закон України " Про зброю". Вогнепальна зброя. Малокаліберна гвинтівка : будова, основи стрільби з вогнепальної зброї.</p>	<p>Вихованець :</p> <p>Знає : Правила руху строем, виконання військового вітання у строю на місці і під час руху. Прийоми перешиккування.</p> <p>Уміє : Дотримуватись місця в строю, стежити за рівнянням, виконувати команди: "Розімкнись", "Зімкнись", "В одну (дві) шеренги ставай".</p> <p>Знає : Основні положення закону " Про зброю". Ознаки, вогнепальної зброї. Типи стрілецької зброї, характеристики сучасної зброї. Будову і бойові властивості мало -каліберної гвинтівки. Основи стрільби з вогнепальної зброї.</p>

	<p>Уміє : Безпечно виконувати стрільбу з вогнепальної зброї, приймати різні положення для стрільби, виконувати прицілювання, стрільбу з малокаліберної гвинтівки.</p>
<p>II. Прикладна фізична підготовка.</p> <p>Поняття про необхідну самооборону. Основи самозахисту. Захист від ударів рукою, ногою. Нанесення ударів. Захвати. Звільнення від захватів. Спортивні ігри.</p>	<p>Знає : Визначення необхідної самооборони.</p> <p>Правила техніки безпеки на тренуванні з основ самозахисту.</p> <p>Базові правила нанесення ударів рукою, ногою, блокування ударів. Види захватів. Основи техніки звільнення від захватів.</p> <p>Правила організації командних ігор.</p> <p>Уміє: Наносити базові удари рукою, ногою.</p> <p>Відпрацьовувати техніку ударів на тренажері, безпечно працювати з партнером.</p> <p>Використовувати захисне спорядження.</p>
<p>III. Безпека життєдіяльності та цивільний захист.</p> <p>Екстремальні умови та їх вплив на людину (спека, холод, вітер, пил, скрутні умови, висота, рівні освітленості і шуму, вібрації, дим). Способи подолання наслідків шкідливого впливу. Правила безпечної поведінки на воді.</p> <p>Правила дорожнього руху. Я – водій велосипеда, скутера. Жести регулювальника. Правила водійської ввічливості.</p> <p>Поняття про отруйні речовини (ОР). Небезпека ОР. Характеристики ОР. Захист від дії ОР. Засоби захисту. Протигаз,</p>	<p>Знає : Ознаки екстремальних умов та їх вплив на людину, способи подолання наслідків шкідливого впливу. Правила безпечної поведінки на воді. Правила дорожнього руху для водія велосипеда, скутера. Дорожні знаки та їх вимоги.</p> <p>Характеристики ОР, засоби захисту людини від отруєння. Призначення, будову протигазу.</p> <p>Уміє: Протистояти впливу екстремальних умов. Користуватися протигазом, використовувати прості протиотруйні медичні препарати.</p> <p>Надавати долікарську допомогу при переломах та вивихах. Використовувати в якості</p>

<p>будова, використання.</p> <p>Долікарська допомога. Поняття про перелом. Види та ознаки переломів. Допомога в разі вивихів та переломів кінцівок. Шини, підручні засоби. Транспортування потерпілого</p>	<p>імобілізаторів підручні засоби.</p> <p>Транспортувати потерпілого.</p>
<p>ІУ. Топографія, туризм, спортивне орієнтування.</p> <p>Орієнтування за місцевими ознаками. Правила поведінки в незнайомому лісі. Особливості орієнтування в умовах пересіченої місцевості.</p> <p>Елементи спортивного туризму. Основні способи подолання перешкод. Організація страхівки та супроводу. Пішохідний туризм. Види подорожей. Організація групи. Виконання туристської подорожі II ступеню складності.</p>	<p>Знає: Поняття орієнтування за місцевими ознаками, його зміст і особливості; правила користування компасом, мапою.</p> <p>Способи подолання перешкод з використанням туристського спорядження.</p> <p>Правила організації страхівки та супроводу.</p> <p>Види туристських подорожей, базові вимоги до підготовки учасників.</p> <p>Уміє: Орієнтуватися на складній місцевості. Пересуватися по пересіченій місцевості, в лісі. Долати природні та штучні перешкоди. Використовувати туристське спорядження, організувати страхівку і супровід. Брати участь в організації бівуаку, готувати прості страви на вогнищі.</p>

Основний рівень

2-й рік навчання

<p>Зміст навчального матеріалу</p>	<p>Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки вихованців.</p>
<p>I. Військова підготовка</p> <p><u>Стройова підготовка</u> :Перешиккування під час руху.</p>	<p>Вихованець :</p> <p>Знає : Основні команди для керування строєм, порядок їх використання.</p>

<p>Зміна напрямку руху у складі відділення. Керування строєм. Команди. Тренування у командуванні відділенням.</p> <p><u>Вогнева підготовка :</u> Стрілецька зброя, типи, характеристики сучасної зброї. Автомат Калашнікова. Будова, принцип автоматичної дії стрілецької зброї. Боєприпаси для стрільби. Прийоми і правила стрільби з АК.</p> <p>Прийоми і правила стрільби із пістолета. Тренування у стрільбі з пневматичного пістолета. Виконання вправ</p>	<p>Уміє :Діяти у складі відділення при перешикуванні, керувати строєм відділення за допомогою команд.</p> <p>Знає :Класифікацію стрілецької зброї, її характеристики, складові частини і принцип їх взаємодії. Види боєприпасів їх будову, призначення, бойові властивості. Правила підготовки для стрільби з АК.</p> <p>Уміє:Безпечно користуватися вогнепальною зброєю, приймати різні положення для стрільби, виконувати прицілювання, стрільбу з АК. Приймати базове положення для стрільби з пістолета, вести вогонь з нього.</p>
<p>II. Прикладна фізична підготовка.</p> <p>Основи самозахисту. Розучування елементів рукопашного бою. Захист від раптового нападу. Прийоми боротьби з декількома противниками. Тренування у виконанні базової техніки. Прийоми відновлення при ураженні небезпечних місць. Організація та проведення спортивних змагань. Прийоми підрахунку результатів, визначення переможців. Спортивні ігри.</p>	<p>Знає : Психологічні основи самозахисту, базову техніку, способи ведення поєдинку з декількома противниками. Методи несилевого розв'язання конфлікту. Прийоми самовідновлення при ураженні.</p> <p>Уміє: Виконувати важелі верхніх і нижніх кінцівок, звільнюватись від захватів, виконувувати кидки, підбиви кінцівок та ін..</p>
<p>III. Безпека життєдіяльності та цивільний захист.</p> <p>Динаміка розвитку конфліктів та способи їх уникнення(подолання). Особистість у групі. Самопочуття. Психологічний клімат. Тренінги про -блемних ситуацій. Індивідуальні та</p>	<p>Знає : Ознаки безпечних і небезпечних угруповань, причини виникнення конфліктів, правила налагодження добрих стосунків з оточуючими. Правила поведінки у місцях масового скупчення людей.</p> <p>Основи організації рятувальних робіт в умовах радіаційного, хімічного</p>

<p>колективні форми панічних реакцій. Натовп, правила поведінки у масових скупченнях людей. Методи та способи попередження паніки.</p> <p>Поведінка в техногенному середовищі за ймовірності виникнення аварій (транспортних, пожеж, вибухів).</p> <p>Радіаційне забруднення місцевості. Прилади дозиметричного контролю, прийоми роботи. Засоби захисту. Підготовка до робіт в зараженій місцевості, дії в зараженій місцевості, після виходу із З.М. Організація рятувальних робіт. Правила керування рятувальними діями. Організація дій після виходу із зони зараження. Поведінка в разі загрози епідемії та в її умовах. Основи рятувальних робіт на воді.</p> <p>Долікарська допомога. Поняття про реанімацію. Ознаки клінічної смерті. Основи серцево-легеневої реанімації. Надання допомоги при ураженні електричним струмом, утопленні. Поняття про синдром тривалого здавлювання. Правила визволення постраждалих з під завалів. Перша допомога постраждалим від тривалого здавлювання.</p>	<p>забруднення.</p> <p>Основи реанімаційних дій.</p> <p>Уміє: Оцінювати психологічний клімат у групі, знаходити шляхи розв'язання типових проблемних ситуацій.</p> <p>Запобігати проявам панічних рефлексів у групі.</p> <p>Користуватися приладами радіаційної та хімічної розвідки, проводити аналіз небезпечки оточуючого середовища.</p> <p>Діяти в зоні техногенної аварії, в разі необхідності може взяти участь у рятувальних роботах, надати долікарську допомогу постраждалому.</p> <p>Проводити комплекс серцево-легеневої реанімації.</p>
<p>ІУ. Топографія, туризм, спортивне орієнтування.</p> <p>Рух за азимутом. Дії групи в разі втрати орієнтування. Особливості орієнтування в різних</p>	<p>Знає: Правила орієнтування за компасом, мапою, місцевими ознаками, дії у разі втрати орієнтування.</p> <p>Прийоми руху у складі туристичної групи по різних типах місцевості.</p>

<p>умовах. Порядок підготовки групи до руху незнайомою місцевістю. Схеми маршруту. Розвідка у поході. Техніка руху в різних умовах. Техніка подолання природних перешкод із самостійним наведенням засобів подолання. Організація командної роботи.</p> <p>Самонаведення елементів (начіпна переправа, дюльфер). Тактика проходження дистанції. Удосконалення використання командної страховки та супроводу. Лазання по скелях, штучних перешкодах. Вправи з мотузками, відпрацювання страховки. Проходження дистанції з подоланням різних перешкод. Організація табору. Специфіка облаштування життя і діяльності в різних умовах. Виконання туристської подорожі I категорії складності.</p>	<p>Прийоми наведення засобів подолання природних перешкод з використанням базового туристського спорядження.</p> <p>Форми визначення тактики подолання перешкод командою.</p> <p>Правила організації наметового табору, особливості облаштування життєдіяльності в польових умовах.</p> <p>Уміє: Прокладати маршрут туристської групи, вести групу за указаним маршрутом.</p> <p>Забезпечувати безпеку дій кожного.</p> <p>Організовувати командну роботу (зв'язки), самонаведення туристських засобів подолання природних перешкод.</p> <p>Налагоджувати життя наметового табору, виконувати обов'язки заступника керівника туристської групи у подорожі I категорії складності.</p>
--	--

Спорядження, необхідне для роботи гуртка.

1. Туристські намети – 5 шт.
2. Туристські килимки, спальні мішки – 20 шт.
3. Комплект кострового обладнання.
4. Захисна каска – 6 шт.
5. Індивідуальна страхувальна система – 6 шт.
6. Основна мотузка д. 10 мм. – 200м.
7. Карабіни муфтова ні – 25 шт.
8. Спускові, підйомні пристрої, самохвати, пристрої для натягування мотузки – за потребою команди.
9. Компаси туристські – 8 шт.
- 10.Надувний човен – 2 шт.
- 11.Рятувальні жилети – 6шт.
- 12.Костюм Л-1 – 2шт.
- 13.Протигаз – 12 шт.

- 14.Комплект першої допомоги(джгут, бінт, вата, шини, т.д.) – 4шт.
- 15.Гвинтівки пневматичні – 2шт.
- 16.Пістолет пневматичний – 1шт.
- 17.Обладнання для пневматичного тирю – 1 компл.
- 18.Макети гранат для метання – 4 шт.
- 19.Груши боксерські – 2 шт.
- 20.Комплект захисного спорядження - 4 шт.
- 21.Рукавиці для тренувань – 2 пари.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.

1. Закон України „Про освіту" (1999р.);
2. Закон України "Про позашкільну освіту";
3. Указ Президента України "Про заходи щодо розвитку духовності, захисту моралі та формування здорового способу життя громадян" (№ 456 від 27.04.1999 р.);
4. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження національної програми патріотичного виховання населення, формування здорового способу життя, розвитку духовності та зміцнення моральних засад суспільства" (№ 1697 від 15.09.1999 р)
5. Програма розвитку позашкільних навчальних закладів на 2010-2014 р.р.
6. Г.О. Черняков "Медицина катастроф" Київ. "Здоров'я ". 2002 р.

7. А.Т. Алтунин. Формирование гражданской обороны в борьбе со стихийными бедствиями. М. Стройиздат, 1978.
8. Коструб А.А. Медицинский справочник туриста М. Профиздат 1986
9. Питание в туристском походе.-М.,1986;
- 10.Алешин В.М., Серебрянский А.В. Туристская топография. - М., 1983.;
- 11.Бардин А. Азбука туризма. - М., 1985;
- 12.1000+ 1 совет туристу: Школа выживания. Н.Б. Садикова. Минск
- 13.Основы стрелкового оружия, Бабак Ф.К. С.Пб изд" Полигон" 2003
- 14.Искусство снайпера А.Потапов, Фаир-Пресс, 2005г.
- 15.Касьянов Т.Р. Наставление по метанию ножей М. Terra спорт 2000
- 16.Линчешкий З. З. Психологический климат туристской группы. - М., 1981
- 17.Энциклопедия выживания. Б.Кудряшов.1996;
- 18.Вельмякин В.Н. Рукопашный бой М. 1993
- 19.Основы рукопашного боя Г. А. Бурцев, С. Г. Малашенков Москва, 1991
- 20.Медчук І.К. Охорона психічного здоров'я учнів. Рідна школа. - 1995 р. - № 5;
21. Система боевого выживания Крылов А.А. Феникс, 2004.
- 22.Учебник сержанта ВДВ Военное издательство, 1975
- 23.Сборник методических рекомендаций по строевой подготовке ЖВИРЕ 1990

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ВИХОВАНЦІВ

Підручники та навчальні посібники, рекомендовані Міністерством освіти і науки України.

Учебное пособие для подготовки медсестёр. Под. Ред. А.Г.Сафонова. - М., 1986.

Коструб А.А. Медицинский справочник туриста М. Профиздат 1986

Тактика гірського походу. - М.,1990 р.

Антонович І.І. Альпінізм., Вища школа. 1981р.

Питание в туристском походе.-М.,1986

Алешин В.М., Серебрянский А.В. Туристская топография. - М., 1983.

Бардин А. Азбука туризма. - М., 1985.

Вельмякин В.Н. Рукопашный бой М. 1993

Маринов Б. Проблемы безопасности в горах. - М., 1981.